

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 10 februari 1931 kl. 1 e. m.

Memorial, med överlämnande av redaktionskommitténs för utgivande av ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen berättelse över kommitténs verksamhet under år 1930.

1926 års riksdag uppdrog åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i huvudsaklig överenstämmelse med en i bankoutskottets utlåtande nr 23 omförd, av tillkallade kommitterade uppgjord plan låta utgiva ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen — avsett att hugfästa femhundraårsminnet av den svenska riksdagens tillvaro — samt bemyndigade fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus i mån av behov för ifrågavarande ändamål använda ett belopp av 240,000 kronor.

Med anledning härav hava fullmäktige, i enlighet med ovannämnda kommitterades förslag, i april 1926 tillsatt en redaktionskommitté för ifrågavarande verk samt till ledamöter i denna kommitté utsett fullmäktiges ordförande K. E. H. Hildebrand, f. d. generalkrigskommissarien K. V. Rydén, riksarkivarien H. K. H. Almquist och professorn A. K. A. Brusewitz. Kommittén har i sin ordning uppdragit åt landshövdingen N. Edén att utöva den närmaste ledningen av arbetet.

Sedan herr Rydén den 14 september 1930 avlidit, hava fullmäktige i hans ställe till ledamot i kommittén utsett redaktören P. A. Hansson.

I bankoutskottets omfördä utlåtande år 1926 förutsattes, att redaktionskommittén skulle till fullmäktige avgiva årsberättelser över sin verksamhet, vilka sedermera skulle tillställas bankoutskottet, samt att kostnaderna skulle i nämnda berättelser närmare redovisas.

I anledning härav har utskottet från fullmäktige med skrivelse den 5 februari 1931 fått emottaga redaktionskommitténs berättelse över kommitténs verksamhet under år 1930.

Nämnda berättelse, vilken såsom bilaga fogats vid detta memorial, har utskottet ansett böra bringas till riksdagens kännedom; vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 10 februari 1931.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson i Stensholm, Johansson i Östersund, Johansson i Friggeråker, Berling, Lindmark, Forslund och Bengtsson;*

från andra kammaren: herrar *Winkler, Borggren, Bäcklund, Lovén, Ryberg, Carlsson i Solberga, Johansson i Edsbyn och Olson i Torsby.*

Bilaga.

Till herrar fullmäktige i riksgäldskontoret.

Redaktionskommittén för utgivande av en historisk och statsvetenskaplig framställning om Sveriges riksdag får härmed avgiva redogörelse för sin verksamhet under år 1930.

Kommittén har under året drabbats av en smärtsam förlust, i det att en av dess medlemmar, ledamoten av första kammaren Värner Rydén plötsligt borttryckts av döden den 14 september 1930. Då det var på hans initiativ som riksdagens beslut om den stora riksdagsskildringen tillkommit och då han inom kommittén ägnat dess uppgifter ett lika sakkunnigt som verksam intresse, vill kommittén uttrycka sin djupa tacksamhet för hans betydelsefulla insatser i arbetet.

I Rydéns ställe har enligt herrar fullmäktiges beslut ledamoten av andra kammaren redaktören Per Albin Hansson inträtt såsom medlem av kommittén.

Kommittéarbetet har under året liksom förut fullföljts dels genom protokollförda sammanträden — fyra till antalet —, dels genom samråd under hand med redaktören och för särskilda frågor tillkallade sakkunniga samt medarbetare i verket.

Den utredning angående arbetets tryckning och därmed sammanhängande spörsmål, vilken igångsatts under hösten 1929 och omförmälts i arbetsberättelsen för detta år, slutfördes i början av 1930, varefter kommittén med skrivelse den 17 mars 1930 till herrar fullmäktige ingav en redogörelse för utredningens resultat jämte förslag angående framställning till riksdagen om bemyndigande för fullmäktige att på angivna villkor träffa avtal med Victor Petterssons bokindustriaktiebolag och om beviljande av erforderliga medel till tryckningskostnaderna. Sedan fullmäktige den 20 mars 1930 avlåtits sådan framställning till riksdagen och densamma av riksdagen bifallits, avslöts i enlighet med riksdagens beslut kontrakt mellan fullmäktige och nämnda förlagstryckeri den 21 juni 1930.

Manuskript till första partiet av verkets förra avdelning, professor Sven Tunbergs framställning av riksdagens uppkomst och utveckling intill medeltidens slut, inkom från författaren på våren 1930. Efter vederbörlig redaktionell genomgång av manuskriptet och sedan kommittén tagit ståndpunkt till vissa i samband med tryckningen framträdande typografiska spörsmål, har manuskriptet blivit uppsatt och det första korrekturet reviderats, så att nu ett ombrutet andra korrektur föreligger. Likaså har kommittén på författarens förslag beslutit om de planschblad — sigill och urkunder i autotypi —, vilka skola infogas i texten. Utgivningen torde kunna ske i mars 1931.

Såsom meddelades i berättelsen för 1929, har inträdandet av tvenne nya författare för vissa partier av riksdagens historia under femton- och sextonhundredatalen icke kunnat undgå att medföra någon försening av dessa delar och därmed även de närmast följande i förhållande till den ursprungliga tidsplanen. Kommittén anser sig emellertid kunna räkna

på att såväl arkivarien Tor Bergs manuskript (tiden 1521—1592) som professor Nils Ahnlunds (1592—1672) och lektor Sven Grauers' (från 1672 till Frihetstiden) skola inkomma inom loppet av innevarande år. Kommittén kommer att i fortsättningen överväga, om icke vissa partier av den senare avdelningen (riksdagen efter 1865) skulle kunna publiceras utan avvaktande av att hela förra avdelningen (riksdagens historia intill 1865) blivit färdigställd.

Bland författarna har under år 1930 skett ett ombyte, i det att professor Sven Brisman, vilken år 1929 efter förste deputeraden i riksbanken V. Moll övertagit partiet om »Riksdagen och riksbanken», nödgats avsäga sig detta uppdrag, som i stället överlämnats till professor Arthur Montgomery.

En del särskilda forskningsbidrag hava även under år 1930 av kommittén medgivits till vissa författare.

Kommitténs kostnader för tiden 1 januari—31 december 1930 hava belöpt sig till:

för fyra ledamöter i kommittén	kronor	2,000:—
» redaktören	»	5,000:—
» sekreteraren	»	2,000:—
» särskilda forskningsbidrag	»	1,843:—
» professor S. Tunberg, i avräkning å författararvode	»	2,000:—
» ersättning åt professor Lagerroth och arkivarien		
Berg för mistade avlöningsförmåner	»	6,543: 94
» resekostnader och dagtraktamenten	»	89:—
» annonsering, telefonsamtal m. m.	»	352: 88

Summa kronor 19,828: 82.

Stockholm den 31 januari 1931.

Karl Hildebrand.

Per Albin Hansson.

Helge Almquist.

Axel Brusewitz.